

mizo, da bi prišel nanjo spat v tej čudežni noči. Nič ne vemo za kres ne za kresne ognje in čudesa se v tej noči pri nas ne vrše.

O božiču pa nam pripeka sonce. Takrat smo pri nas sredi poletja, naši fantje zbijajo žogo in se kopljejo v mlačni morski vodi. Ni snega, ni polnočnice. Siliti se moram, da verjamem, da je zdaj res tista sveta, blažena noč, ko se je Jezus rodil, da je odrešil ves svet. Že zdaj se bojim tiste noči. Vem, da mi bo takrat najhuje in bom z muko v srcu mislila na svoj daljni, lepi dom.

Moj oče, ki je bil ponosen gospodar, je zdaj postal težak. Dan za dnem odhaja na dok, v pristan, in tam prenaša težke tovore z ladij in na ladje. Hrbet se mu je ukrivil, v lica so se mu zarezale globoke brazde. Vendar ne tarna in je vesel, da ima delo in nam lahko preskrbi vsakdanji kruh.

In moja mati, ki je bila doma gospodinja, ponosna gospodarica hiše, je zdaj postala postrežnica. Po hišah hodi in mirno prenaša, ko jo ohole argentinske señore zmerjajo in psujejo.

Meni pa ginevajo dnevi v delu in mislih na nekdanji lepi dom. Samo tega se bojim, da moja bratca in sestrice ne bi v tujini pozabila naše mile slovenske govorice. V špansko šolo hodijo, dobro že španski govore, slovensko govorico slišijo samo doma, in ko bodo morali kmalu z doma za kruhom, bodo najbrž popolnoma nanjo pozabili. Zato jih vsako nedeljo vodim na Avellanado. Tam je naše slovensko zbirališče, tam je naš slovenski duhovnik, ki nas uči slovenski brati in pisati. Z njim tudi pojemo naše lepe slovenske pesmi. Jaz silno rada pojem in v takih urah sem vsa srečna. Pravijo, da lepo pojem in tudi v cerkvi bom že kmalu pela.

Zelo rada tudi berem slovenske knjige in jih dajem bratcema in sestrici, da jih tudi oni berejo. Le žal, da jih pri nas tako težko dobimo. Zato Vas prosim, ljubi prijatelji, pomagajte nam. Pošljite nam slovenskih knjig in časopisov, ki so dostikrat za Vas skoraj brez vrednosti. Nam bodo neizmerno koristile in nam pomagale v našem težkem boju za ohranitev ljube slovenske govorice.

In pišite nam kaj. Ni hujšega kot to, če človek v tujini čuti, da je domovina nanj pozabila. Vsako Vaše pismo bo nam vsem, ki se ob nedeljah zbiramo, vlilo novega poguma in nove sreče.

Vaša Tončka.

B. D.

Običaji in navade naše zemlje

(Konec.)

Ko smo že o vsem izpregovorili toliko besed, si še oglejmo zemljo samo in tanko skorjo trdnih tal, na katerih živimo.

Jeseni spravljate jabolka za zimo in slabe čase. Pa se zgodi, da z visoke omare jemlješ pozimi jabolka, le v temnejšem kotu nisi enega videl. Proti pomladi zagledaš v kotu tisto jabolko, vse zgrbančeno in nagubano. Posušilo se je. Tako je tudi z našo zemljo.

Ko se je pred mnogimi milijoni let pričela zemlja ohlajati iz žareče tekočega stanja, se je na vrhu napravila skorja in ker se je vedno bolj ohlajala in sušila, je skorja postajala debelejša in trdnjša. Na jabolku, o katerem sem vam prej povedal, so nastale gube. Toda te ne

predstavljajo točno gor in morja, ker so mnogo prevelike. Šele če bi imelo jabolko v premeru 1 m, bi najvišji vrh na zemlji (Mont Everest, 8882 m) ne bil višji kot debelina lista navadnega papirja. Največja globina morja (ki je ne daleč od Filipinov v Tihem oceanu, 10.793 m) bi bila samo tako globoka vdrtina na tem jabolku, kot je globina zobca pri pisemski znamki.

Mnogi bodo izpraševali, kakšna je zemlja v notranjosti. O tem si še znanstveniki niso povsem na jasnem. Nekateri trdijo, da je žareče tekoča snov, drugi zopet, da je v notranjosti sestavljena iz snovi, ki so težje, gostejše in trdnjše kakor naše jeklo. Težko je povedati točno, kaj bi bilo v zemeljski notranjosti. Videl je ni nihče, v rudnikih so vrtali najgloblje do 2526 m (v Virginiji v U. S. A.); a koliko še manjka do pravega jedra, če učenjaki sodijo, da je trdna zemeljska plast debela okoli 100 km, središče zemlje pa je od nas oddaljeno približno 6370 km. V prejšnjih časih so sklepali po ognjenikih na njeno notranjost. O teh ste gotovo že slišali in o lavi, ki vse uničuje, in o pepelu, ki zasipa cela mesta. Še danes je na svetu okoli 320 delujočih, a poleg teh jih poznajo še 400, ki ne delujejo več. Največ jih je še vedno ob morskih obalah. Dežela, ki je najbolj nemirna, kajti ognjeniki povzročajo tudi potrese, je Japonska. Tam so samo v enem letu našeli 1447 manjših in večjih potresov. Da bi bili ognjeniki v neposredni zvezi z zemeljskim jedrom, to so sedaj zavrgli in primerjajo taka ognjeniška žarišča samo ogromnim tvorom ali uljesom na zemeljski površini.

Še nekaj nas zanima: Kako se je izpreminjalo zemeljsko površje, po katerem se sprehajamo. Naša tla niso stalna, vedno so se preobliko-

vala in se bodo še . . . Dež, veter, sonce, sneg, led in voda, vse oblikuje naše površje in najtrdnjši kamen nima toliko moči, da bi se temu ustavil. A priroda ne hiti, ona ni nestrpna, kot smo ljudje. Zemlji so tisočletja malenkost. Komaj milijoni let nekaj pomenijo. Izpremembe na zemlji so našim očem komaj vidne, o njih lahko samo sodimo, ker zemlja potrebuje stoletja, da zravna hrib za borih 10 cm. Le takrat, ko si hoče v tem delu človek hote ali nehote pomagati, tedaj se obličje zemlje izpremeni hitreje in tudi usodneje za človeka.

Pri zgodovinskih urah so nam razlagali o Rimljanih in pozneje o Benečanih in njihovem pohlepu po lesu. V rimskih časih je bila Italija gozdnata pokrajina. Ko so izsekali gozdove, da so lahko kurili velika rimska kopališča, je izsekane pokrajine izpiral dež tako dolgo, da so postale gole in so gole še danes. In ubogi naš Kras, ves

v skalah, z majhnim šopom trave med njimi, kje so tvoji gozdovi? Člo-

vek jih je izsekal, bogate Benetke stoje na tvojem lesu in gol in nerodoviten čakaš boljših časov.

Zemlja ni hitra, ona počasi ustvarja novo lice svojemu površju in tudi ljudje so postali pametnejši, da ji ne zadajajo ran, ki so neozdravljive.

Večji del zemeljske površine se je odtegnil človekovemu vplivu in to je morje. Tri četrtnine naše zemlje so pokrite z vodo, ki je na nekaterih mestih globoka samo nekaj metrov, drugje zopet na tisoče metrov. Marsikateri izmed nas si bo mislil, zakaj je treba toliko vode, mar bi bi bila plodna zemlja, kjer bi vreden človek našel svoj dom. A prav morje je tolike važnosti za nas, da bi pri količkah obširnem zmanjšanju morske površine postalo človeško življenje na zemlji nemogoče. Morje je shramba toplote in vlage. Geologi, to so učenjaki, ki raziskujejo zemljo v davni prošlosti, so dognali, da je nekoč bilo več kopne zemlje kakor danes in da je takrat vladal na zemlji hud mraz. Bile so ledeniške dobe in ledeniki so gospodarili tudi po naših krajih. Saj so pri nas segali do Bleda in Radovljice. Sedanje razmerje med kopnim in morjem je kar primerno, prav za prav odlično in mi si moramo le želeči, da se ne bi nikdar izpremenilo.

Kako luna privlači morje, smo slišali, da voda ob tečajih zmrzne v velike ledene plošče in da se ob ravniku segreje. Vendar vpliva na morskovo površino še veter in človeštvu kroji usodo.

Ko pridete opoldne iz šole domov, se vam vedno mudi h kosilu. Na mizi že čaka vroča juha, ker mati pozna vašo neučakanost. Mudi se vam, juha je vroča in kaj sedaj. Lepo pihate vanjo in kaj opazite? Juha se premika v smeri pihanja. Tako je tudi pri morju. Če stalni vetrovi leto za letom zadevajo v isti smeri morskovo površje, tedaj se tvorijo morski tokovi. Taka domovina morskih tokov je morje okoli ravnika, kjer je doma tudi znani zalivski tok, 80 km širok in 700 m globok. Ta že tisočletja prinaša severnim deželam Evrope toploto in podaja Angliji, Irski in Skandinavskim deželam njihovo rodovitnost. Vendar so tudi tokovi, ki niso tako koristni. Ti prinašajo mraz in led. Tak tok je Labradorski tok, ki prinaša vsako leto daleč na jug v Atlantski ocean množico ledenih gora, ki so ladjam tako nevarne. Zato morajo na onih mestih paziti posebni parniki, ki javljajo drugim ladjam pot ledenih gora, da ne zaidejo v nesrečo.

To so samo nekateri običaji in navade naše zemlje. V take razmere nas je poslala božja previdnost. Usoda človeštva pa ni odvisna samo od običajev in navad matere zemlje, ampak v prvi vrsti od medsebojnih odnošajev ljudi. Enodnevní popotniki smo in še na tej kratki skupni poti grenimo drug drugemu življenje, namesto da bi si skupno delili radost in bol.

Fr. L.

Uganka

*To je čudna mati:
S hčerko kolovrati
venomer okrog.*

*Ne skrbi jo zmota,
saj ji daljna pota
je pokazal Bog.*